

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

رایزنی فرهنگی اتوپی

سنت های ازدواجی که نسل به نسل منتقل میشود

سال ۱۴۰۰

مقدمه :

ازدواج در بین تمامی قبایل اتیوپی رویداد و واقعه ای مهم به شمار می رود که در اکثر موارد علائق و پیوندهای درون قبیله‌ای یا اقوام مختلف این کشور را استحکام می بخشد. جشن های ازدواج در هر یک از قبایل اتیوپی دارای سلسله مراتب و آداب و رسوم خاصی است ولی از شاخصه های مشترک این جشن ها می توان به شادی و پایکوبی زنان و مردان شرکت کننده توأم با رقص های محلی اشاره کرد که معمولاً چند روز به طول می انجامد. ازدواج جدای از آن که ضامن تداوم نسل ها است به عنوان بخش مهمی از زندگی زن و مرد جوانی که با یکدیگر پیوند ابدی می بندند در نظر گرفته می شود که در نتیجه ی آن مسئولیت پذیری وارد زندگی زوج جدید می گردد.

آداب و رسوم پیش از ازدواج نیز هر چند در قبایل اتیوپی متفاوت است ولی جلب رضایت پدر عروس و پرداخت شیربها و جهیزیه به خانواده دختر از اهمیت زیادی برخوردار است.

امروزه جشن های عروسی در شهرهای اتیوپی در سالن های اجتماعات (و کلیساها) برگزار شده و بیشتر رنگ و بوی غربی پذیرفته است به گونه ای که علیرغم فقر نسبی حاکم بر جامعه، هزینه قابل توجهی را در برمی گیرد. با این حال جشن های عروسی در روستاها همچنان سبک و سیاق قدیمی خود را با هیجان و شوری زایدالوصف حفظ کرده است و حضور اکثر اهالی روستا در این جشن ها موجی از شادی را در بین روستائیان به ارمغان می آورد.

لازم به ذکر است دوشیزه بودن پیش از ازدواج در تمامی قبایل اتیوپی، به ویژه قبایل ساکن در ارتفاعات، از اهمیت زیادی برخوردار است و در صورتی که عدم دوشیزه بودن عروس در شب نخست ازدواج به اثبات رسد امکان به هم خوردن پیوند زناشویی وجود دارد. البته در میان قبایل مختلف اتیوپی، شیوه های مختلفی برای ازدواج وجود دارد که در این مقاله قصد توضیح شیوه های ازدواج در قبیله سیداما را داریم.

ازدواج در قبیله سیداما:

در کشور اتیوپی بیش از ۸۰ ملیت و قوم کنار یکدیگر زندگی می کنند که هر یک از آنها دارای تاریخ، زبان، فرهنگ، عرف و سنت خاص خود می باشند.

مردم سیداما که در ایالت منطقه ای سیداما زندگی می کنند از جمله آنها هستند. این ایالت در ارتفاع ۴۵۰۰-۱۰،۰۰۰ فوت از سطح دریا قرار داشته و دارای آب و هوای معتدل است. کوه گرمبو بلندترین کوه در سیداما است. سیداما در زبان محلی به معنی "همیشه سبز" است و این توصیفی برای سرسبزی منطقه می باشد.

قبیله سیداما از گروه های قومی کوچک این کشور به شمار می رود که اکثر آنها در حومه سیداما در منطقه مردمی اتیوپی زندگی می کنند. جمعیت سیداما در حدود ۳ میلیون نفر است و آنها تقریباً ۴ درصد از مردمان کشور اتیوپی را تشکیل می دهند. سیداماها بیشتر در مناطق روستایی زندگی کرده و عمدتاً به کشاورزی و گله داری اشتغال دارند. در حدود ۱۵۰ هزار نفر از سیداما نیز در شهرهای مختلف اتیوپی از جمله آدیس آبابا مستقر می باشند. دین مردمان سیداماها تا چند دهه گذشته پیروی از آئین های بومی بود. با این حال از دهه ۱۹۶۰ به بعد و در نتیجه تلاش هیئت های میسیونری وابسته به کلیساهای غربی تعداد بسیاری از آنان به دین مسیحیت روی آورده اند به گونه ای که براساس آمار کنونی در حدود ۷۶ درصد از سیداماها از دین مسیحیت و تنها ۸ درصد از دین اسلام پیروی می کنند. ۱۰ درصد از اعضاء قبیله سیداما نیز همچنان به آئین های بومی بر جای مانده از اجداد خویش وفادار مانده اند.

سیداماها دارای آداب و رسوم جالبی بوده و برخی از سنت های آنان همچون روح گیری در سرتاسر اتیوپی شهرت دارد.

مردم سیداما شیوه های فرهنگی رنگارنگی دارند که می تواند گردشگران داخلی و خارجی را متحیر کند. Fichee-Chambalaalla ، که بیشتر سیداماها آن را جشن سال جدید ملیت خود می دانند، یکی از جشنواره های فرهنگی قدیمی است که هر ساله جشن گرفته می شود. فرهنگ عجیب دیگر مردم سیداما، عرف ازدواج میان آنها است.

در جامعه سیداما چهار نوع سیستم ازدواج وجود دارد که متداولترین آن ازدواج سنتی می باشد، که در آن پدر برای پسرش همسر پیدا می کند. دوستان و اقوام نیز از دختر دیدن می کنند. بعد از اینکه آنها در مورد خانواده این دختر و شخصیت او بررسی کردند، پدر پسر، نزد خانواده دختر می رود تا درخواست نامزدی رسمی خود را ارائه دهد.

مانند هر جوامع فرهنگی ، جهیزیه (Chimesa) در جامعه سیداما به منظور تحکیم نامزدی داده می شود. پدر پسر به عنوان بخشی از توافق نامه خود به خانواده دختر جهیزیه می دهد. اما پدر دختر بلافاصله پاسخ مثبت و یا منفی ارائه نمی دهد و بیان می کند که ما باید فکر بیشتری روی این موضوع کنیم و پس از آن پدر داماد و همراهانشان به روستای خود باز می گردند.

به دلایل متعددی خانواده دختر باید سریع جواب درخواست خانواده پسر را بدهند. ولی خانواده دختر دنبال خرید زمان برای بررسی گذشته پسر و همچنین وضعیت درآمدی وی هستند. پس از چند روز، پدر دختر نکاتی را بیان می کند که پاسخ مثبت او را نشان می دهد. او می گفت "Hade ofol folshiri" که به معنی "روی صندلی بنشین" است. و پدر پسر پاسخ می دهد "بسیار متشکرم" و از خانه دختر بیرون می رود. وی با در نظر گرفتن این مسئله به عنوان پاسخ مثبت برای تعاملات بیشتر ، شیربها و جهیزیه را به خانواده دختر پرداخت می کند. از این رو دختر و پسر می فهمند که والدین آنها در مورد روابطشان توافق کرده اند. بنابراین، آنها سعی می کنند با یکدیگر آشنا شوند. یک میدان و یا بازار و یک جشنواره ، مکان مناسبی برای آشنایی آنان می باشد.

سپس دختر می فهمد که نامزدی او رسمی شده است. قبل از اینکه مراسم ازدواج برگزار شود غذاهای مغذی و خوشمزه به او پیشنهاد می شود. پس از معرفی ، آماده سازی برای عروسی (Goshato) انجام می شود. در روز عروسی ، خانواده ها ، اقوام و میهمانان دعوت شده پس از حبس عروس در اتاق دیگری، می رقصند و آوازهای عروسی می خوانند، دختران شروع به بیان سخنان مسخره می کنند که هدف این است که قویترین مردان جمع تلاش کنند تا عروس را از درون اتاق بیرون بیاورند. در این مراسم دختران به عروس کمک می کنند تا مانع از بیرون آوردن وی شوند و هرآنچه در توان دارند انجام می دهند. اما مجموعه پسران بسیار قدرتمند بوده و نمی تواند آنها را به راحتی باز دارند. آنها پس از ورود به خانه داماد ، تمام شب را با آواز و رقص سپری می کنند.

نوع دوم ازدواج (Adulsha (maskoblel نام دارد. که از طریق ترغیب دختر به ازدواج صورت می پذیرد. در این نوع ازدواج ، هیچ مراسم عروسی برگزار نمی شود. پس از آنکه پسر دختر را به خانه

والدینش برد ، به پدرش می گوید برای حل و فصل مسالمت آمیز به خانه دختر برو. وقتی پدر پسر با پدر دختر ارتباط برقرار کرد ، او شیربهاء را می پردازد. بعد از آن ازدواج ریشه می اندازد.

امروزه ، اولین سیستم ازدواج در حال از بین رفتن است. اما مورد دوم با تغییراتی در بین نسل جوان محبوب می شود. اما از آنجا که این امر با اقناع عوامل و دوستان صورت می پذیرد، بسیاری از دختران جوان فریب ازدواج ناخواسته را می خورند. آنها تبدیل به آدمهایی می شوند که شوهر احتمالی آنها فردی مشهور و ثروتمند است. اما وقتی آنها وارد یک ازدواج واقعی می شوند ، آنچه تجربه می کنند دور از تصورات قبلی خواهد بود.

سومین نوع سیستم ازدواج Adewana نام دارد. چنین عرف ازدواج با اراده دختر انجام می شود. اگر دختر به پسر علاقه داشته باشد، علائمی به او نشان می دهد که می تواند او را تا حد خواستگاری متقابل بدل کند. اما اگر او نتواند سیگنال ها را به خوبی منتقل کند، به مادرش می گوید که فلان پسر را دوست دارد. سپس مادر دختر برای دیدن مادر پسر به خانه آنها می رود. مادر پسر با محبت غذا برای وی سرو می کند. به این ترتیب، مراسم عروسی برگزار می شد. این نوع ازدواج می تواند باعث فخر فروشی شوهر شود. او می تواند با توجه به اینکه همسرش از او درخواست ازدواج نموده است نوع نگاهی از بالا به پایین داشته باشد و معمولاً طلاق ها در این نوع ازدواج زیاد است.

چهارمین نوع سیستم ازدواج مردم سیداما DIERA (Telefa) نام دارد. در این نوع ازدواج پسر دختر مورد نظر را می رباید و اگر این آدم ربایی موفقیت آمیز باشد خانواده دختر مجبور به ازدواج دختر خود با پسر خواهند شد و خانواده پسر پس از پرداخت شیربهاء به خانواده دختر، زندگی را آغاز می کنند ولی اگر این آدم ربایی موفقیت آمیز نباشد موجب درگیری شدید بین دو خانواده خواهد شد. البته این نوع ازدواج جزئی از فرهنگ این جامعه است و همگان این شیوه را پذیرفته اند.

به طور کلی، مردم سیداما دارای فرهنگ و سنت های بسیار غرورآمیزی هستند. فرهنگ ازدواج آنها نیز از نسلی به نسل دیگر منتقل می گردد.

منابع:

- <https://www.press.et/english/?p=32746#psfbmodal>
- www.ethiomeia.com/newpress/marriage.html